

silvaniei. Totodată, domnul KÓS KÁROLY și-a legat numele de dezvoltarea Secției în aer liber din Parcul Horia. Modest, etnograful clujan a participat, ca lector, la numeroase cursuri de perfecționare ale muzeografilor etnografi ca și la cercetările aplicative ce succedau asemenea cursuri.

Zeci de ani director la Muzeul Banatului din Timișoara, domnul MARIUS MOGA nu s-a lăsat copleșit de numeroasele și uneori insurmontabile, probleme administrative, perseverând în marea sa „pasiune” — arheologia. Dintre toate stațiunile arheologice în care a săpat, desigur, cea mai „dragă” a fost *Tibiscum* (Jupa). Bogăția materialului descoperit în orașul și castrul antic, precum și studiile alcătuite într-un mare număr, au făcut ca acest punct de pe harta arheologică a țării să devină cel mai important din zona Banatului. Nu trebuie să uităm că în marea „dragoste” pentru *Tibiscum*, domnul MARIUS MOGA, a „botezat” periodicul pe care Muzeul Banatului l-a editat, conținând studii din domeniul arheologiei, cu acest nume.

Muzeografia românească are o mare „datorie” față de devotații săi slujitori. Dintre aceștia, ne permitem să amintim pe câțiva, posibili premiați ai Fundației Atheneum în anii viitori: NISITOR FRANCISC (Sighetu Marmației), MARGARETA MOȘNEAGĂ (Ploiești), SIMION GAVRILĂ (Tulcea), MIȘU DAVIDESCU (Drobeta-Tr. Severin), TERESA MOSES (Oradea), PANAIT I. PANAIT (București), ZOLTÁN SZÉKELY (Sfântu Gheorghe), PETRE OPREA (București) etc. Dar pentru cei care nu mai există dar pentru care recunoștința muzeografilor români trebuie să fie permanentă, ce se poate face?

RECENZII

BUCUREȘTI — MATERIALE DE ISTORIE ȘI MUZEOGRAFIE

Volumul al XI-lea al publicației* Muzeului de Istorie și Artă al Municipiului București reprezintă rezultatul cercetărilor asidue, dezvoltate pe multiple planuri de interes cultural, artistic, documentar și imagistic de colectivul muzeului. Sumarul mozaicat dovedește varietatea traiectelor de urmat în cercetarea trecutului Capitalei și bogăția de materiale pe care o oferă aceasta.

Unele dintre lucrări au fost elaborate cu aproape 14 ani în urmă, atunci când fusese adunat materialul necesar publicării acestui volum, care nu s-a mai realizat din cauze independente de dorința muzeografilor și de aceea cele mai multe au fost revizuite și actualizate de autori. Cele la care acest lucru nu a mai fost posibil poartă un asterisc și o explicație de subsol în care figurează data sau condițiile care au dus la aminarea apariției. Alte studii au fost redactate cu mult mai mult timp înainte, precum cel semnat de Paul Cernovodeanu, „Tabacii din Bucureștii de sus în veacul al XVII-lea”, sau notele memorialistice ale lui George D. Florescu, „O evocare a genialității lui George Enescu”. În momentul de față ele reprezintă valori de arhivă ce trebuie apreciate ca atare.

Față de precedentele volume, aici au fost introduse noi rubrici, precum „Restituție” care, mai mult decât lucrările încadrate la „Studii și articole”, întrunește materiale ce evocă o atmosferă bucureșteană cu iz revolut, atractiv pentru publicul larg prin tematica lor legată de viața cotidiană, de veșmintele, de moravurile și comportamentul locuitorilor

Capitalei de acum un veac. Aceasta este necesar atât pentru scoaterea volumului din tiparele prestabilite, încheite și stereotipe, cit și pentru asigurarea unei vandalități ce, până acum, nu a cunoscut-o. Nota de vivacitate și de apropiere, peste timp, de înaintașii surprinși în clipele lor de destindere (la baluri costumate sau petreceri tematice) sau în plină activitate cotidiană din care nu lipsea ordinea și disciplina impuse de uniforma aparatului de stat, dau concretețea unor analize suscitade de cufundarea autorilor în atât de recompensată sursă memorialistică.

O altă rubrică nouă este cea dedicată „Restaurării”, absolut necesară pentru revelarea metodelor folosite de colectivul de specialitate pentru salvarea unor obiecte de valoare de la o iminentă distrugere. Contribuțiile muzeografilor-restauratori sint cu atât mai salutare cu cât acum ei au fost pentru prima dată confrunțați cu necesitatea redactării concise și literare — fără exces de detalii tehnice, așa cum procedau la o lucrare de atestare — a unui articol de prezentare a travaliului lor de recondiționare și aducere în stare de expunere a unor piese de patrimoniu muzeal. În această privință se remarcă stilul esecistic, de prezentare generală a unei probleme puțin abordată la noi dar foarte importantă pentru activitatea muzeală („Tehnica reproducerii obiectelor de muzeu” de Dan Iliescu) și cel foarte la obiect, riguros științific, de descriere a procedeelor folosite în niște situații concrete de restaurare („Lucrări de grafică recent restaurate în laboratorul Muzeului Municipal București” de Rodica Antonescu).

Este de apreciat stringerea mai multor articole care se ocupă de cite o singură personalitate, întregindu-i astfel chipul legendar, peste veacuri, pentru viitorime. Astfel, în capitolul introductiv sint de menționat valoroasele contribuții legate de figura voievodului martir Constantin Brîncoveanu semnate de cercetători de marcă precum dr. Panait I. Panait, „Orașul București în tim-

* „București — materiale de istorie și muzeografie”, vol. XI, Editura „Museum”, București, 1992, 331 p., 202 ilustrații

pul domniei lui Constantin Vodă Brâncoveanu" sau Oliver Velescu „Luminile Brâncoveanului”. Apoi, două articole axate în jurul figurii lui Tudor Vladimirescu, studiată după mărturiile contemporane sau evocate de posteritate: G. D. Iscriu — „1821. Intrarea lui Tudor Vladimirescu în București — Scaunul Oblăduirii Noastre” și Adriana Harasim — „Din istoria Cotrocenilor, Serbarea lui Tudor Vladimirescu”. Un foarte doct studiu arheologic — singurul, de altfel, din volum — prezintă dr. Vasile Boroneanț: „Considerații preliminare privind cercetările arheologice de la Chitila Fermă”.

Citeva importante date legate de urbanistica și arhitectura Capitalei pot fi găsite în capitolul II al volumului. Pe lângă prezentări monografice ale unor arhitecți (Carmen Cantemir — „Din activitatea arhitectului I. N. Socolescu”) sau ale unor monumente care dau personalitate inconfundabilă urbei (ing. Adriana Harasim — „Azilul Elena Doamna” arh. Doina T. Constantinescu — „Arcul de triumf”; Elisabeta Drăgan — „Biblioteca Centrală Universitară”) sunt inserate și citeva articole redactate cu har umoristic legate de problemele de lămurire de altădată, ce rămân încă actuale (George Potra — „Parajul vechilor ulițe bucureștene”; Alexandru Bădea — „D-ale Dimboviței de altădată”).

Un capitol plin de culoare este cel realizat cu aportul muzeografilor de la Oficiul pentru Patrimoniul Cultural Național care au astfel posibilitatea să facă publice piese de artă aflate în colecții particulare mai puțin cunoscute sau accesibile marelui public. Scara preocupărilor se întinde de la piese rare de bibliofilie (Cătălina Macovei — „Exemplare bibliofile din colecția Alexandru Enescu”; Ana Andreescu — „Cărți din secolul al XVII-lea în unele colecții din București”), la grafică de artiști străini (Maria-Domnița-Ruxandra Dreptu — „Gravuri de Daubigny în colecția particulară Sandra Slătineanu-Sturza”; Idem — „Afișe Art Nouveau în colecția Stroe Slătineanu”) și pictură de artiști români (Aurelia Mocanu — „Paul Miracovici”; Idem — „Elena Popescu”), ajungându-se până la aspecte privind culturi tradițio-

nale extraeuropene (Alexandra Beldescu — „Arta persană în colecții bucureștene”; A. S. Ionescu — „Piese de artă africană în colecții din București”).

Pe lângă lucrările celor ce activează direct în muzeu, au fost invitați să participe cu studii și articole și prieteni ai acestui lăcaș de cultură, oameni pasionați de istoria și viața Bucureștiului de altădată.

Girul valoric al acestui volum este dat de probitatea științifică a semnatarilor și de înalta ținută a redactării articolelor ce reprezintă o nouă treaptă în cunoașterea trecutului Capitalei. De aceea, recomandăm cu căldură acest volum de studii ce se înscrie pe linia tradiției cercetărilor bucureștene începute încă de pe vremea pionieratului muzeografiei municipale.

— ADRIAN-SILVAN IONESCU

„ANUARUL ARHIVEI DE FOLCLOR”

Concept și elaborat sub patronajul Universității din Cluj-Napoca, cu acest tom VIII—XI (1987—1990) publicația, fondată în 1930 la Cluj sub direcția lui Ion Mușlea, revine la vechea denumire de „Anuarul Arhivei de Folclor”, după ce în 1980, seria nouă ce relua o frumoasă tradiție de deschidere a mișcării folcloristicii naționale spre probleme de etnologie europeană, apărea sub denumirea de: „Anuarul de Folclor”.

* „Anuarul arhivei de folclor” este editat de Academia Română, Universitatea din Cluj-Napoca, Institutul „Arhiva de folclor a Academiei Române”. Redactor responsabil Ion Cuceu, Colectivul de redacție: Istvan Almási, Nicolae Bot, Virgiliu Florea, Hanni Markel, Dumitru Pop, Ion Șeuleanu.

Publicația de față, se dorește un ambițios studiu de etnologie modernă, pe care specialiștii îl așteaptă încă din 1987. Aici sînt reunite contribuțiile unora dintre cei mai buni cercetători din țară, care, sprijiniți de argumente științifice, investighează cultura populară românească în eclatanta ei unitate.

Apărut în Editura Academiei Române, în 1991, sub îngrijirea dr. Ion Cuceu, volumul surprinde prin bogăția materialelor ce înmănușează: 12 studii, meticolos concepute; 2 lucrări de sistematizare a materialului muzical existent în Arhiva de Folclor Cluj; În memoriam, 3 inedite comemorări — Tony Brill, Nicolae Dunăre, Radu Niculescu; reunit în capitolul intitulat Note, un bogat material informativ și, în sfîrșit, 49 de recenzii,ordonate alfabetic ce ilustrează varietatea abordărilor din domeniul etnologiei moderne. În capitolul intitulat Sistematica, Tipologia există bogate ilustrații, ce evidențiază structura metrică, sonoră și arhitectonică, a „bocetelor din Transilvania”, deasemenea un bogat indice de culegători. În cadrul aparatului editorial, remarcăm cuprinsul în limbile franceză, engleză, germană, iar pe ultima pagină lista colaboratorilor.

Debutînd cu o foarte scurtă prefață, semnată Ion Cuceu, tomul, are ca punct de plecare, lucrarea specialistului Dumitru Pop, *Cultura populară și viața modernă*, ce jalonează itinerarul cultural privit în condițiile industrializării și urbanizării, prin efortul de adaptare, ce are ca rezultat imediat, micșorarea confortului psihic, propriu comunității tradiționale sătești, generînd sentimentul însingurării și înstrăinării; „întoarcerea la origini” nefiînd decît o experiență dramatică de proptiții.

Secțiunea dedicată studiilor cuprinde 12 lucrări, dintre care prima îl are ca protagonist pe Mircea Eliade — spirit enciclopedist, exeget al folclorului românesc arhaic. Studiul, consistent și autentic, este semnat Gheorghe Pavelescu. Urmează o traducere de Ioana Bot din *Istoria religiilor și culturilor populare*, o interpretare a creațiilor românești în lumina etnologiei comparate și istoriilor religiilor,